

Naročnina za Ljubljansko pokrajino: letno 100 lir (za inozemstvo 110 lir), za 1/2 leta 50 lir, za 1/4 leta 25 lir, mesečno 9 lir. Tedenska izdaja letno 50 lir. Plača in toži se v Ljubljani.

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Uredništvo: Ljubljana, Gregorčičeva ulica 23. Tel. 25-52. Uprava: Gregorčičeva ul. 27. Tel. 47-61. Rokopisov ne vračamo. — Račun pri poštni hranilnici v Ljubljani št. 11.953.

CONCESSIONARIO ESCLUSIVO per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: IZKLUČNO ZASTOPSTVO ZA OGLASE iz Kr. Italije (razen za Ljubljansko pokrajino) ISTITUTO ECONOMICO ITALIANO-CHIARI (Brescia). in inozemstvo ima ISTITUTO ECONOMICO ITALIANO-CHIARI (Brescia).

Izhaja vsak torek in petek

Ljubljana, torek 17. avgusta 1943

Cena posamezni številki lir 0'80

Dovoljeni pribitek za prevozne stroške premoaga

Visoki komisariat za Ljubljansko pokrajino je na podlagi prošnje Združenja trgovcev v Ljubljani od 24. VII. 1943 za odobritev dodatka za prevoz premoaga iz vagona v skladišče trgovca,

po zaslišanju ožjega odbora za cene v seji dne 5. VIII. 1943 in po ugotovitvi, da je zaprosilo delno utemeljeno,

odločil:

V kritje prevoznih in razkladalnih stroškov iz vagona na voz pri prodaji premoaga v območju mesta Ljubljane, je trgovcem s kurivom dovoljen pribitek po Lir 2.50 za vsakih 100 kg, namesto lir 1.80. Dosedanje prodajne cene za premoag na skladišču veletrgovca se torej zvišajo pri vsakih 100 kg za lir 0.70.

Ta pribitek se ne sme zaračunati pri neposredni dostavitvi blaga iz vagona na dom.

Cene je v smislu odredb čl. 4 naredbe od 9. V. 1941 objaviti v prodajnem prostoru.

Prekoračenje teh najvišjih cen se kaznuje po uredbi o cenah v zvezi z naredbo od 26. I. 1942, št. 8/42, Sl. list št. 8/42.

Uradni tečaji

»Gazzetta Ufficiale« je objavila odlok Generalne zakladne direkcije o srednjih menjalnih tečajih za avgust. Tečaji so naslednji:

Albanija (I)	6.25
Argentina (U)	4.45
Belgija (C)	3.0418
Brazilijska (I)	0.9928
Bolgarska (C) (1)	23.42
Bolgarska (C) (2)	22.98
Kanada (I)	15.97
Hrvatska (C)	38.—
Danska (C)	3.9698
Francija (I)	38.—
Nemčija (U) (C)	7.6045
Japonska (U)	4.475
Vel. Britanija (I)	75.28
Grška (C)	12.50
Norveška (C)	4.3205
Poljska (C)	380.23
Romunija (C)	10.8263
Rusija (I)	3.5860
Srbija (I)	38.—
Slovaška (C)	65.40
Španska (U)	4.53
Španska (C)	4.529
Švica (U) (C)	441.—
Turčija (C)	15.29

Agrarna samopreskrba jugovzhodnih držav

Vojna je avtomatično v vseh evropskih državah okrepila stremenje, da se samopreskrba Evrope z živili zagotovi na vsej črti. V skladu s tem so zlasti jugovzhodne države, ki so vse bolj ali manj agrarne, skušale dvigniti svojo kmetijsko proizvodnjo. Velik del teh držav je itak že pridelal toliko, kolikor je bilo treba za prehrano lastnih državljanov, mnoge države pa so mogle zlasti ob dobrih letinah izvažati tudi znatne količine pridelkov. Zato je bil problem za jugovzhodne države postavljen takole: Kmetijska proizvodnja se mora povečati, toda tako, da se bodo mogli vsi agrarni presežki tudi dobro oddati, da se ne ponovi to, kar se je zgodilo pred svetovno gospodarsko krizo, ko so bili kmetijski proizvodi brez prave cene. Agrarne države morajo zato v svoji agrarni proizvodnji upoštevati tudi interese dežel, ki so njih naravni odjemalci. Gojiti torej ne smejo le to, kar je potrebno za prehrano lastnega prebivalstva, temveč morajo gojiti tudi pridelke, ki jih potrebujejo druge evropske države. Tako se morajo v večji meri gojiti industrijske rastline in zlasti oljnat. Večina jugovzhodnih evropskih držav je tudi v tem smislu izdelala in objavila obvezne produkcijske načrte, kakor je razvidno iz naslednjega pregleda.

Romunija je z zakonom o mobilizaciji kmetijstva iz l. 1939, dala prvi zgled za širokopotezno pospeševanje kmetijstva. Po tem zakonu naj bi se povečala površina zemlje, na kateri bi se gojile okopavine, industrijske rastline, riž in povrtina, zmanjšala pa z žitaricami in zlasti s pšenico posejana površina zemlje. Istočasno pa naj

Madžarska (C) (1)	4.67976
Madžarska (C) (2)	4.56395

Pripomba: (U) = narodni tečaj, (C) = klirinški, (I) notirani. — (1) = za plačila v Italiji, (2) = za plačila v korist italijanskim upnikom.

bi se povečal hektarski donos zemlje. Proizvajalni načrt predvideva zato zagotovitev zadostnih delovnih sil, vprežne živine, tehničnih sredstev, semen in gnojil. Obdelovalni načrt mora biti za jesen gotov do 1. junija, za spomlad do 1. oktobra. Kmetom z manj ko 25 ha zemlje predpiše ta načrt oblast, večji posestniki pa ga morajo izdelati sami. Izkušnje so pokazale, da se je načrt obnesel. Spomladi 1943. se je ta zakon spopolnil in velja sedaj tudi za živinorejo, sadjerejo, vinogradništvo, ribarstvo in gozdarstvo.

Na drug način vodi svojo kmetijsko proizvodnjo Bolgarska. Obvezna kmetijska petletka, ki jo je izdelala kmetijsko ministrstvo, se je opustila, pač pa se za vsako leto posebej določi vojno-gospodarski načrt za kmetijsko proizvodnjo. Vsi ti vsakoletni načrti pa imajo eno skupno misel. Tako se je zelo pospeševala gojitev krušnega žila in v l. 1941/42 se je doseglo, da se je površina s tem žitom obdelane zemlje povečala za 200.000 ha. Na ta način se je prehrana prebivalstva zagotovila. Poleg tega pa se določa kmetijska proizvodnja — kakor v Romuniji — tudi na podlagi pogodbe o izmenjavi blaga z Nemčijo. Zato goji Bolgarska tudi nekatere posebne rastline.

Madžarska je izdala zakon o pospeševanju kmetijstva. V 10 letih naj bi se izvedel in v ta namen izdala vsota 1 milijarde pengő. Najvažnejše značilnosti zakona so: osveženje zemlje, metodični pouk kmetovalcev, sistematična gojitev zemlje, izpopolnitev kmetijskega šolstva, pospeševanje produktivnega zadržništva, komasacije, pospeševanje živinoreje in večja gojitev krmil, ustanavljanje skladišč in hladilnikov. Poleg tega so bili izdani posebni predpisi za gojitev tobaka, industrijskih rastlin itd. Na vseh posevstvih z več ko 15 katastralnimi johi se mora 7 od-

stotkov vse površine določiti za industrijske rastline.

Tudi Slovaška, ki leži prometno enako ugodno ko Madžarska, skuša povečati svojo kmetijsko proizvodnjo. Izdala je triletko kot takojšen program najbolj nujnih ukrepov za napredek kmetijstva. Ima pa tudi kmetijski načrt za daljšo dobo in ki velja za vse panoge kmetijstva, podobno kakor madžarski načrt. Za izvajanje triletko je določenih 100 milijonov Ks. Zlasti naj bi se povečala gojitev tobaka, koruze, vlaknatih in oljnatih rastlin. Poveča naj se poraba umetnih gnojil in bolj naj se uporabljajo stroji.

Na Hrvaškem slede madžarskemu vzgladu in se je v ta namen izdelala petletka, ki naj enako dvigne proizvodnjo v vseh kmetijskih panogah. Za obnovo živinoreje so določene znatne vsote. Posebna pozornost se posveča dvigu mlekarstva ter se bosta zgradila

dva mlekarska zavoda, katerima bosta priključeni dve mlekarski šoli. Ustanovile se bodo tudi zbirnice za mleko.

V Srbiji se določa obvezna gojitev rastlin za posamezna posestva. Prvi takšen poskus se je izvršil za jesen 1942. Ker je bil uspeh zadovoljiv in so bili kmetovalci pripravljeni izvesti njim predpisane naloge, je izdala srbska vlada potrebne nove predpise za vse gospodarsko leto 1942/43. Po teh predpisih naj bi se povečala površina zemlje, posejane s pšenico za 25 odstotkov na 500.000 ha, riži pa 25% na 28.000 ha, ječmena za 45% na 40.000 ha, koruze za 17% na 825.000 ha, krompirja za 25% na 50.000 ha. Ovsu pa naj bi se gojilo manj. Tudi za gojitev sladkorne pese, lamu, koprplje, tobaka in sočivja so bile predpisane določne površine. Zlasti veliko važnost pa pripisuje vlada večji gojitvi hranil.

Tako so jugovzhodne evropske države poskrbele za zadostno proizvodnjo kmetijskih pridelkov, da ne bo zagotovljena samo njih lastna prehrana, temveč jim bo ostalo še mnogo pridelkov za izvoz.

Nemško-madžarska trgovina

Od l. 1933. dalje, ko se je Nemčija zavezala, da bo kupovala pridelke iz jugovzhodnih dežel po trdnih cenah, ki so bile nad svetovno pariteto, se je nemško-madžarska trgovina vedno bolj ugodno razvijala. Tako je Madžarska uvozila l. 1933. blaga za 313 milijonov pengő, l. 1937. za 384, l. 1941. za 740 in l. 1942. za 923, skupaj torej v desetih letih za 5,14 milijarde P. Madžarski izvoz pa je narastel po vrednosti od 391 milijonov P v l. 1933., na 588 v l. 1937, na 797 v l. 1941 in na 1144 milijonov P v l. 1942, da je v desetih letih dosegel višino 5,92 milijarde P in je bila madžarska zunanja trgovina aktivna za 780 milijonov pengő. Nemčija je bila v madžarski zunanji trgovini daleč na prvem mestu; tako je uvo-

zila iz Madžarske l. 1942 blaga za 478 milijonov, izvozila pa za 628 milijonov pengő, da je bila Nemčija udeležena v vsej madžarski trgovini s 54,9 odstotka. V letošnjem prvem četrtletju se je zaradi slabe lanske madžarske žetve obseg nemško-madžarske trgovine zmanjšal, a se bo letos gotovo zaradi dobrih žetvenih izgledov zboljšal. To potrjujejo tudi pogajanja o višini in načinu nemškega izvoza v Madžarsko. Ta pogajanja so bila pred kratkim in njih potek je bil v vsakem pogledu zadovoljiv za obe pogodbeni stranki.

Nov sekvester pri Poštni hranilnici
Za sekvestra pri Poštni hranilnici v Ljubljani je imenovan namesto obolelega cav. uff. ranj. Franje Bullo cav. rag. Hugo Castellani.

Ob 100 letnici Vevč (Dalje.)

V letu 1927. se je vevška družba poslužila možnosti valorizacije investicij, pri čemer je pridobila znesek 6,7 milijonov din, od česar je porabila za zvišanje glavnice 5 milijonov din, ostanek pa je odkazala novemu rezervnemu skladu. V letu 1940. se je glavnica zvišala za nadaljnjih 5 na 30 milijonov din, in sicer s predkazom vsote 5 milijonov din iz azijske rezerve glavnici. Vseskozi od početka je podjetje stremelo za povečanjem lastnih sredstev, zlasti rezerv, pri čemer je doseglo lepe uspehe. S koncem leta 1940. so družbene rezerve dosegle 17,3 milijone din, bilanca za leto 1942. pa izkazuje 10,562.000 lir rezerv in to pri glavnici 11,4 milijona lir, tako, da rezerve skoro dosegajo delniško glavnico.

Družba pa tudi ni pozabila na svoje sodelavce, za katere je ustanovila tri sklade: pokojninski sklad za uradništvo in mojstre, delavski pokojninski in preskrbovalni sklad ter podporni sklad za uradništvo in mojstre. Vsakoletne dotacije iz družbenega čistega dobička so omogočile, da je imovina teh skladov narasla do konca leta 1940. na 7,683.000 din, s koncem leta

1942. pa so bili ti skladi izkazani v višini 4,935.000 lir.

Donos družbenih delnic kaže, da je družba stremela k razmeroma stalni dividendni višini. Od leta 1920. pa do 1942. je znašala vsakoletna dividenda 8—11, kasneje pa 4—8%.

Ze pred prvo svetovno vojno je podjetje izvažalo mnogo papirja v čezmorske dežele, po letu 1918. pa se je podjetje odprl veliki trg v novi državi, pri čemer pa se je imelo podjetje boriti z močno avstrijsko in nemško konkurenco, zlasti v onih časih, ko so bile valutne razmere še neurejene. V bivši Jugoslaviji je bilo Vevško podjetje največja tvornica papirja. Starejšje je bilo le podjetje Smith & Meynier na Sušaku, ki je bilo ustanovljeno že v nekdanji Avstriji leta 1882. Zagrebška tvornica papirja je bila ustanovljena leta 1894., dočim so druga podjetja papirne stroke v bivši državi bila ustanovljena večinoma šele po letu 1918.

Po letu 1941.

Nov položaj je nastal za podjetje z dogodki v aprilu leta 1941. Nove meje so povzročile, da sta dva družbina obrata in sicer v Goričanah in Medvodah ostala izven območja Ljubljanske centrale, pri čemer je treba poudariti važno dejstvo, da je podjetje prišlo ob svoj nabavni vir za celulozo, ki jo je prej dobivalo iz

Goričan. Nove razmere pa so imele svoje posledice tudi za samo papirnico v Vevčah. Vevška papirnica je prišla v gospodarsko področje Kraljevine Italije, s tem so bile razmere v papirni stroki drugačne kot v prejšnji državi. Podjetje je dobilo dober trg v drugih pokrajinah in iz poslovne poročila družbe za lansko leto se vidi, kako velik del vse proizvodnje gre izven Ljubljanske pokrajine.

Podjetje je postalo eno največjih papirnih podjetij v Italiji. Po podatkih o industrijskem štetju, ki se je izvršilo v letih 1937. do 1940. v Italiji, je bilo v vsej Italiji samo 7 podjetij, ki so zaposlovala nad 500 delavcev. Tri podjetja spadajo v skupino, ki zaposluje nad 1000 delavcev, imeli sta zaposlenih 3465 delavcev, dočim spadajo 4 podjetja v skupino od 501 do 1000 delavcev in so ta podjetja imela skupno 2366 zaposlenih delavcev, kar kaže, da so imela povprečno po nekaj manj kot 600 zaposlenih delavcev. Vevška papirnica zaposluje nad 600 delavcev in zato spada med največja podjetja svoje stroke v kraljevini Italiji.

Skupno zaposluje italijanska industrija papirja okoli 50.000 delavcev, ki so razdeljeni na veliko število malih obratov. Statistike navajajo, da je obratov z nad 15 delavci bilo 222. Samo 14 podjetij je večjega obsega, in sicer 6 v Lombardiji, 5 v Piemontu, 1 v Kampaniji in 1 v Emiliji.

O papirni industriji v Italiji so nam na razpolago še naslednji bolj v preteklost segajoči podatki.

Število delavci v tiso. proizvodnja podjetij tisoč. čih HP		v tisočih q	
1876	521	17	14
1900	405	19	27
1938	222	50	210

O proizvodnji v zadnjih letih pred vojno navajamo v tisočih metrskih stotov naslednje podatke:

		papir	
		celuloza	lesovina in lepenka
1936	240	1470	4270
1937	371	1450	5110
1938	406	1580	4790

(Dalje prihodnjič)

Namizni beležni koledarji za leto 1944 — od Lir 4'90 za kos dalje

Žepni koledarji za leto 1944. obseg 128 strani, fini papir, v trdi krasni vezavi od Lir 3'20 za kos dalje.

Pisemski papir in koverti v mapah. Notezi in bloki vseh vrst. Vsi galanterijski in knjigoveški izdelki. Oddelek za črtanje papirja in vseh vrst trgovskih knjig.

Prodaja samo na debelo. — Zahtevajte ponudbe oziroma obisk zastopnika z vzorci.

KARTON

d. z. o. z.

LIUBLJANA, KOLODVORSKA 3

V juniju sklenjene italijanske mednarodne pogodbe

O italijanskem zunanje-trgovinskem delovanju v mesecu juniju se naštevajo naslednje pogodbe oz. pogajanja:

Z Nemčijo: Nova pogajanja za razširjenje blagovne izmenjave — Vozniške olajšave za italijanske pošiljke zelenjave in povrtnine v jugovzhodne dežele — Italijansko-nemško industrijsko zasedanje v Florenzi — Zelo živahna blagovna izmenjava. Nemški uvoz je dosegel v letu 1942. 60, izvoz v Nemčijo pa 45 odstotkov vsega italijanskega uvoza oz. izvoza.

Z Bolgarsko: italijanske dobave vžgalice v Bolgarsko.

S Hrvatsko: Ustanovile so se italijanske tovarne za rudarsko in kemično industrijo na Hrvatskem ter tovarna za žvepleno kislino in modro galico.

Z Romunijo: Nova tarifa za blagovne pošiljke in za potniški promet skozi Trieste.

S Slovaško: Dogovor o cenah rezanega lesa.

Z Madžarsko: Podaljšanje blagovnega izmenjalnega in plačilnega prometa za leto 1943. — Industrijska pogajanja. — Ustanovitev italijansko-madžarskega transportnega odbora v Fiume. — Ustanovitev italijansko-madžarskega odbora za pospeševanje prometa.

Z inozemstvom: nova določila o dopustitvi uvoza in izvoza raznega blaga.

Iz italijanskega gospodarstva

Bombažni nasadi v Italiji so se povečali posebno v zadnjih desetih letih. L. 1933. je bilo teh nasadov samo 1500 ha. V l. 1936. je površina bombažnih nasadov narasla na 10.700 ha, l. 1938. na 36 tisoč in l. 1940. na 64.500 ha. V l. 1942. se je ta površina povečala na 96.000 ha. Vsa površina bombažnih nasadov pa naj bi se povečala na 250.000 ha. Za l. 1943. je bil sklenjen med Gospodarsko zvezo za tekstilna vlakna in federacijo agrarnih konzorcijev dogovor, po katerem dobivajo kmetovalci, ki se podvržejo posebnemu nadzorstvu pri gojitvi bombaža nagrado 50 lir za vsak stot bombaža. Ta premija pa se izplačuje samo za bombaž, ki ga prevzamejo na kraju samem agrarni nadzorniki.

V nadaljevanju 13. zasedanja italijansko-nemškega odbora so se v Berlinu nadaljevala industrijska pogajanja med strokovnimi skupinami, ki se v Firenzi niso mogla dokončati. Pri berlinskih pogajanjih so bili zastopniki marmorske industrije, livarn in tovarn klobukov. Dogovorjeno je bilo, da se ti zastopniki decembra meseca zopet sestanejo.

že v 24 urah barva, plesira in kemično snazi obleke, klobuke itd. Škrobi in svetlolika orajce ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perile

tovarna JOS. REICH
Poljanski nasip 4-6. Selenburgova 3
Telefon št. 33-72.

Nemška kritika anglosaških valutnih načrtov

Poročali smo že o načrtih Angleža Keynesa in Amerikanca Whiteja, kako naj se uredi povojni plačilni promet. Sedaj je objavil o teh načrtih nemški znanstvenik prof. Predöhl kritiko v reviji »Weltwirtschaftliches Archiv«.

Prof. Predöhl pravi, da bi dobila po načrtu Whiteja ameriška zlata sila odločujočo prednost, Keynesov načrt pa bi hotel premoč zlata in s tem U. S. A. izločiti. Zlato naj ne bi vplivalo po Keynesu na cene, temveč naj bi služilo le kot merilo za vrednotenje blaga. Po obeh načrtih naj bi doseženje stabilizacije izmenjalnih tečajev pripomoglo k oživitvi svetovnega gospodarstva, toda s predlaganimi ukrepi Keynesa in Whiteja bi se to težko doseglo. Oba načrta morata odgovoriti na isto vprašanje: ali moreta poskrbeti za ravnovesje plačilnih bilanc. Keynes se zaveda, da kliring še ne pomeni ravnovesja, ker je le obračunski mehanizem. Po mnenju prof. Predöhla je odločilne važnosti, če stoji za valutno ureditvijo gospodarska ureditev, ki skrbi, da se saldi izravnajo. Je kar presenetljivo enostavno, če ugotavlja Keynesov načrt, da ni njegova klirinška unija nič drugega ko prenos načel nacionalnega bančnega sistema na mednarodne razmere. To pa je samo formalna primera, za katero se skriva pro-

blem: nacionalni bančni sistem funkcionira kot del nacionalnega gospodarskega sistema. Njegov prenos na mednarodne razmere je odvisen od tega, če se morejo v mednarodnih razmerah ustvariti enaki pogoji. Teh pogojev pa ne daje noben načrt, ne Keynesov in ne Whitejev. Sicer pa uvideva Keynes, da vsa stabilizacija valut nič ne pomaga, če se ne more opreti na narodna gospodarstva, ki so voljna in ki morejo sprejemati blago. Vsa razprava se izteka v debato o polni zaposlitvi ljudi in izločitvi konjunktura. Če bi bile vse dežele v napredujočem konjunktornem razvoju, bi bila rešljiva tudi antinomija med notranjo in zunanjo stabilnostjo valut. Toda tu odredeta oba načrta, ki sta samo znak za finančnokapitalistično usmerjenost. Kreditni in finančno-politični ukrepi ne morejo stabilizirati konjunktura. Zato načrta tudi ne nudita nobenega izhoda iz valutnih zmešnjav. Finančno-politični ukrepi so vedno sekundarni. Čim bolj se posreči vodenje proizvodnje, tem manjša je tudi potreba po finančnih ukrepih. Prof. Predöhl zaključuje svoja izvajanja, da se Keynes pri svojem načrtu ni mogel oprostiti liberalnega gospodarskega sistema. Za duhovitim in zanimivim formulacijami Keynesa ni nobene nove politične misli.

Gostilničarski vestnik

Predpisi za oddajo vina 1942. letnika v potrošnjo

Da bi prišle takoj v potrošnjo kar največje množine vin lanskega pridelka, je izdala vlada dne 13. avgusta t. l. sledeče odredbe:

1. Prefekti so prejeli navodila, da takoj prekličejo zaporo vina pri vseh imetnikih in ne glede na razlog, zaradi katerega so bili oni ali pa župani prej odredili zaporo. Prizadete količine so torej spet proste.

2. Razpisujejo se novi roki za prijave ali popravke prijav (trošarinskim uradom) lanskega pridelka vin. Kdor je lani napačno prijavil, si torej lahko to popravi in bodo dopuščene v promet vse količine vina. Le 20% tako prijavljenega vina prevzamejo prehranjevalni uradi po zapornih cenah, kakršne so bile v veljavi za prej oddanih 20% pridelka, ki se je bil pravilno prijavil. Uradi pa nadzorujejo, da se res razproda za porabo tudi ostalo vino, da bi se ne prikrivalo radi špekulacije.

3. Deleži 20% od že prijavljenega, ki se pa še niso izročili (za vojaštvo in za destilacijo), se uradoma oprostijo v prid pokrajinskih prehranjevalnih uradov, da jih ti dajo v neposredno potrošnjo. To pa velja samo za prijavljene partije pod 5 hl. Večje potrebe vojske in proizvodnje alkohola ne dopuščajo, da bi se oprostile večje množine.

4. Končno se odreja še oprostitev od zapore za tiste posebne partije vina, glede katerih so bile že prej v predpisnem roku vložene prošnje za nadomestitev v enako količino vin drugačne vrste na račun proslincev s Sicilije.

Trgovinski register

Spremembe in dodatki:

Tovarna kranjskega lanenega olja in firneža Hrovat in Komp., Ljubljana. K dosedanjemu obratnemu predmetu se dodaje: Industrijski obrt izdelovanja in popraviljanja vseh vrst industrijskih in poljedelskih strojev ter pripadajočih delov in montaže strojnih naprav.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo, Ljubljana. Izbrise se prokurist Tischler Mihael.

Iz združnega registra

Nabavna in prodajna zadruga knjigovozov v Ljubljani. Izbrise se član upravnega odbora Dežman Josip, vpiše pa se član upravnega odbora Lenarčič Janez, knjigovoski mojster v Ljubljani.

Pri Splošni zavarovalni zadrugi v Ljubljani se izbriše kot član upravnega sveta Kristan Cvetko, vpiše pa se član upravnega odbora Koruza Franc, uradnik v Ljubljani.

Pri Hranilnici in posojilnici v Cerknici se izbriše član upravnega odbora Urbanec Franc, vpiše pa se član upravnega odbora Kalan Janez, kaplan v Cerknici.

Pri zadrugi »Napredni tisk« se vpiše za sopedpisovanje pooblaščen nameščenec zadruga Reiser Jože, direktor v p.

Pri lesni zadrugi »Ljubljanski vrh« na Verdu se izbrišeta člana upravnega odbora Furlan Franc in Nagode Matevž, vpišeta pa se člana upravnega odbora Petrovič Anton, posestnik iz Verda in Stražišar Franc, posestnik iz Verda.

Trgovci-špeceristi,

ki hočejo razdeljevati živila na podlagi podpornih bonov Visokega komisariata, naj to sporoče takoj, najkasneje pa jutri, t. j. v sredo dopolne v pisarni združenja. Poznejše prijave se ne bodo mogle upoštevati.

Denarništvo in zavarovalstvo

Ljudski dohodek na Madžarskem

Z novo ureditvijo cen, ki je stopila na Madžarskem 1. julija v veljavo, nastaja po podatkih madžarskega Zavoda za gospodarsko proučevanje bistvena premaknitev v ljudskem dohodku. Predvidoma se bodo cene kmetijskih pridelkov dvignile za 30, industrijskih izdelkov za 40, plače pa za 20%. V tem primeru in če ostanejo najemnine in davki neizpremenjeni ter gospodarska proizvodnja ista, se bo ljudski dohodek dvignil od 12,5 na 16,5 milijard pengö. Po plačilu davkov bo ostalo kmetiskemu prebivalstvu približno 3, mestnemu pa približno 10 milijard pengö dohodkov za nakup potrebnega blaga. Življenjska ravan bi se s tem v primeru s predvojnimi časom znižala za približno 23%.

Devizni promet na zagrebški borzi je dosegel v zadnjem juljskem tednu 121,9 proti 127,08 milijona kun v prejšnjem tednu. Promet z markami je narastel od 5,68 na 5,75 milijona, z lirami pa je nazadoval od 5,09 na 2,52 milijona lir.

Hrvatska žetev

Po poročilih iz Zagreba še niso po vsej Hrvatski žetvena dela končana. Po poročilih iz posameznih krajev se more letos računati na dobro letino tako glede količine ko tudi glede kakovosti. V nekaterih krajih se je tudi že začela mlatev. Oddaja žita organom državne monopolne se razvija gladko in v popolnem redu. Istovremno propagirajo uradna mesta zelo intenzivno gojitev tako imenovanih drugih kultur. Pričakovati se more, da bodo zlasti zelo ugodni prevzemni pogoji za ogrščico vplivali na kmetovalce in da bodo začeli v večji meri gojiti to oljnato rastlino.

Pomisleki proti zamenjalni centrali

Poročali smo, da je mesto Königsberg ustanovilo posebno poslovalnico za zamenjavanje predmetov, ki naj bi nekako nadomestila detajlno trgovino. Gospodarska zbornica v Solnogradu pa se je sedaj izjavila proti tem poslovalnicam. Poslovanje teh poslovalnic je po mnenju zbornice združeno s tako visokimi stroški, da teh posredovalnih prispevki nikakor ne morejo kriti. Vrh tega pa je tudi zelo nevarno opustiti že stoletja staro vrednotenje predmetov z denarjem in vzbuditi videz, kakor da se za denar ne more nič dobiti, temveč samo za druge predmete gospodarske važnosti.

JERAS MAKŠ

LJUBLJANA, Miklošičeva 34
* TELEFON 38-36 *

Gospodarske vesti

Hrvatska ima danes 20 kmetijskih tovarn za špirit, ki pa ne morejo kriti vse hrvatske špiritne potrebe. Ker mnoge teh tovarn tudi niso moderno urejene, se nameravajo ustanoviti nove tovarne.

Površina s sladkorno peso posejane zemlje se je letos na Hrvatskem povečala na 19.000 katastrskih jehov (1 kat. joh = 0,57 ha). Strokovnjaki menijo, da bo mogla Hrvatska letos sama kriti svojo potrebo sladkorja.

Hrvatska d. d. Schenker v Zagrebu izkazuje pri glavnicah 3 milijonov kun za lansko leto 293.830 kun čistega dobička.

V Srbiji se je zaradi večjega pridelka pivovarskega ječmena zvišal odstotek slada v pivu od 4 na 6%.

V Stipu namerava Bolgarska ustanoviti moderno in največjo bolgarsko tobačno tovarno.

Zitna izvozna direkcija na Bolgarskem je zaukazala vsem svojim podrejenim uradom, da morajo organizirati zbirke volnenih in bombažnih odpadkov. Z njimi bo potem razpolagala direkcija.

Bolgarsko-madžarski trgovinski odnosi so se v zadnjem času zelo povečali ter se številčno proti prejšnjim letom skoraj podsetorili. Sedaj se vodijo pogajanja, da bi Bolgarska zalagala madžarsko industrijo z rjavim premogom. Zankrat bo poslala Bolgarska za poskušnjo na Madžarsko več sto vagonov rjavega premoga, ki se bo razdelil med madžarske tekstilne tovarne.

Da se zboljša madžarsko perutinarstvo, namerava madžarska vlada razdeliti med kmetovalce 30 tisoč glav perutnine po ceni, ki bo 40—50% pod normalno ceno.

Letošnji pšenični pridelok Romunije se ceni na 30 milijonov stotov; lani je pridelala Romunija le 12, predlani pa 19 milijonov stotov. Izvozni presežek pšenice se letos v Romuniji ceni na 9 milijonov stotov. Iz Transilvanije pa bo mogla Romunija izvoziti še 1 milijon stotov pšenice.

Romunske državne železnice so naročile 335.000 hrastovih in bukovih pragov, 6000 posebnih pragov in 10.000 vagonov drv.

Od 74 nameravanih silosov, ki bi mogli sprejeti 400.000 ton blaga, je sedaj v Romuniji v obratu že 27 silosov. Silosi so bili večinoma zgrajeni v Moldaviji, južni Besarabiji in Dobrudži. Vsi silosi so zelo moderno urejeni.

Slovaški izvoz lesa se je po vrednosti dvignil od 667 milijonov Ks v l. 1941. na 750 milijonov v letu 1942. Izvoz celuloze in papirja se je dvignil od 397 na 458, lesnih izdelkov pa od 47 na 173 milijonov Ks.

Proračunski odbor ameriškega parlamenta je odobril nov velik davčni predlog ministra Morgenthaua. Dvomijo, da bi se z novim davkom dosegel dodatni dohodek v višini 12 milijard dolarjev, kakor je nameravano.

Poravnajte naročnino!

ALBESIANO s. a. - Torino

Capitale Sociale Lire 1.000.000.—
Casa fondata nel 1840.
Amm. Uff. Corso Brescia 33. — Stab.
Industria: Smalti, Vernici, Pitture.
Via Alessandria 30. — Tel. 21-256.
Smalti, Vernici, Stucchi per tutte le industrie.
Vernici speciali — anticidie — isolanti.

ALBESIANO d. d. - Torino

Družbena glavica Lire 1.000.000.—
Tvrčka ustanovljena 1840.
Industria: emajlov, lakov in barv.
Upravni uradi: Corso Brescia 33. —
Tovarna: Via Alessandria 30. Tel. 21-256.
Emajli, laki, sadre za vse stroke.
Specialni laki — zaščiti proti kislina in izolacijski.

HRANILNICA LJUBLJANSKE POKRAJINE

Sedež Ljubljana

Tel.: 35-26, 35-27

(prej Hranilnica dravske banovine)

Sprejema vloge,

Ekspozitura Kočevje

Tel.: 1

daje posojila, izvršuje navadna in klirinška nakazila, ter opravlja vse bančne posle